

KV

ROYAUME DE BELGIQUE

Avis 39.152/2

DE LA SECTION DE LÉGISLATION DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre de l'Intérieur, le 27 septembre 2005, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal "relatif à l'installation et au fonctionnement de caméras de surveillance dans les stades de football", a donné le 3 octobre 2005 l'avis suivant :

Suivant l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, inséré par la loi du 4 août 1996, et remplacé par la loi du 2 avril 2003, la demande d'avis doit spécialement indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

La lettre s'exprime en ces termes :

"Het verzoek om spoedbehandeling wordt gemotiveerd door de omstandigheid dat dit besluit wijzigingen inhoudt van de bestaande reglementering inzake de camerabewaking in voetbalstadions. Met het oog op de rechtszekerheid komt het gepast voor dat dit besluit zo vlug mogelijk in de Belgische juridische orde ingevoerd wordt. Indien dit niet het geval zou zijn, zou dit immers aanleiding zijn tot verwarring bij de organisatoren van voetbalwedstrijden. Bij de voetbalclubs, die voorafgaand betrokken zijn geweest bij het overleg voor de totstandkoming van dit Koninklijk besluit, heerst immers momenteel een verwarring aangezien de ene voetbalclub de bestaande reglementering toepast terwijl de andere club zich reeds richt op de toekomstige reglementering. Een aantal clubs doet daarenboven momenteel geen verdere investeringen in een performant camerasysteem zolang de nieuwe regels niet van kracht zijn, hetgeen kan leiden tot een weinig efficiënte camerabewaking en bijgevolg mogelijke problemen bij de identificatie van onruststokers. Het is dan ook gepast dat zo vlug mogelijk een einde wordt gemaakt aan deze onzekere toestand, aangezien elke vertraging bij de inwerkingtreding van dit besluit riskeert haar nuttig effect met meerdere maanden uit te stellen, wat strijdig zou zijn met de geest van de wet en het principe van behoorlijk bestuur."

*

* *

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique du projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, le projet appelle les observations ci-après.

.../...

Formalités préalables

1. Il ne ressort pas du dossier communiqué au Conseil d'État que le projet d'arrêté a été soumis à la Commission européenne en vertu de la directive 98/34/CE du Parlement européen et du Conseil du 22 juin 1998 prévoyant une procédure d'information dans le domaine des normes et réglementations techniques et des règles relatives aux services de la société de l'information.

Selon l'article 8 de cette directive, les États membres sont normalement tenus de communiquer tout projet de "règle technique" à la Commission, en vue de permettre à celle-ci ainsi qu'aux autres États membres de réagir, le cas échéant, selon les règles fixées par l'article 9.

En ce qui concerne les produits, l'article 1er, 11), de la directive définit la notion de "règle technique" comme étant, soit une "spécification technique", soit une "autre exigence". Selon l'article 1er, 3), la "spécification technique" est "une spécification qui figure dans un document définissant les caractéristiques requises d'un produit, telles que les niveaux de qualité ou de propriété d'emploi, la sécurité, les dimensions (...)".

À cet égard, l'article 4 de l'arrêté en projet, spécialement en son paragraphe 3, règle de manière assez précise les caractéristiques techniques des caméras qui y sont visées.

Dans cette mesure, le projet d'arrêté paraît prescrire des règles entrant dans les prévisions de la notion de "règle technique" dont fait mention la directive 98/34/CE, précitée.

Il appartient à la Commission européenne, en vertu de la directive 98/34/CE précitée, d'apprécier le caractère significatif de l'influence exercée par les normes envisagées sur la composition, la nature ou la commercialisation des produits concernés.

Il est recommandé de notifier l'arrêté en projet à la Commission européenne ¹.

(1) Voir notamment l'avis 37.459/2/V, donné le 19 juillet 2004, sur un projet d'arrêté du Gouvernement wallon "fixant les conditions sectorielles relatives aux transformateurs statiques d'électricité d'une puissance nominale égale ou supérieure à 1500 kVA".

2. L'auteur du projet doit être en mesure de justifier les solutions retenues par le projet par rapport aux observations faites par la Commission de la protection de la vie privée dans son avis du 30 juin 2005, notamment en ce qui concerne l'article 2, § 3, et l'article 11, alinéa 3.

Fondement juridique

Dispositif

Article 8, alinéa 2

La loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel est par essence applicable au traitement visé. Il n'appartient dès lors pas au Roi de décider que l'une de ses dispositions est applicable. L'article 8, alinéa 2, doit être omis.

Article 9

L'arrêté en projet trouve son fondement dans l'article 10 de la loi du 21 décembre 1998 relative à la sécurité lors des matches de football, qui énonce les obligations particulières incombant aux organisateurs de matches de football. Le non respect de ces obligations est, en vertu de l'article 18 de la même loi, passible de lourdes amendes administratives, sanction qui peut être qualifiée de pénale au sens de l'article 6 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ².

L'arrêté ne peut donc prévoir que des policiers, sur lesquels les organisateurs de matches de football n'ont aucune autorité, devront suivre des formations.

(2) Voir à ce propos l'avis 38.649/2, donné le 4 juillet 2005, sur un projet devenu l'arrêté royal du 20 juillet 2005 réglant les modalités de la gestion des billets à l'occasion des matches de football.

La chambre était composée de

Messieurs	Y. KREINS,	président de chambre,
	J. JAUMOTTE,	conseillers d'État,
Madame	M. BAGUET,	
Monsieur	H. BOSLY,	assesseur de la section de législation,
Madame	B. VIGNERON,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. X. DELGRANGE, auditeur.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

B. VIGNERON

Y. KREINS

KV

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 39.152/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 27 september 2005 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Binnenlandse Zaken verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de installatie en de werking van bewakingscamera's in de voetbalstadions", heeft op 3 oktober 2005 het volgende advies gegeven :

Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996 en vervangen bij de wet van 2 april 2003, moeten in de adviesaanvraag in het bijzonder de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt de motivering in de brief met de adviesaanvraag aldus:

"Het verzoek om spoedbehandeling wordt gemotiveerd door de omstandigheid dat dit besluitwijzigingen inhoudt van de bestaande reglementering inzake de camerabewaking in voetbalstadions. Met het oog op de rechtszekerheid komt het gepast voor dat dit besluit zo vlug mogelijk in de Belgische juridische orde ingevoerd wordt. Indien dit niet het geval zou zijn, zou dit immers aanleiding zijn tot verwarring bij de organisatoren van voetbalwedstrijden. Bij de voetbalclubs, die voorafgaand betrokken zijn geweest bij het overleg voor de totstandkoming van dit Koninklijk besluit, heerst immers momenteel een verwarring aangezien de ene voetbalclub de bestaande reglementering toepast terwijl de andere club zich reeds richt op de toekomstige reglementering. Een aantal clubs doet daarenboven momenteel geen verdere investeringen in een performant camerasysteem zolang de nieuwe regels niet van kracht zijn, hetgeen kan leiden tot een weinig efficiënte camerabewaking en bijgevolg mogelijke problemen bij de identificatie van onruststokers. Het is dan ook gepast dat zo vlug mogelijk een einde wordt gemaakt aan deze onzekere toestand, aangezien elke vertraging bij de inwerkingtreding van dit besluit riskeert haar nuttig effect met meerdere maanden uit te stellen, wat strijdig zou zijn met de geest van de wet en het principe van behoorlijk bestuur."

*

* *

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het is vervangen bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voornoemde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp van wet, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

.../...

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Voorafgaande vormvereisten

1. Uit het aan de Raad van State overgezonden dossier blijkt niet dat het ontwerp van besluit aan de Europese Commissie is voorgelegd krachtens richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij.

Volgens artikel 8 van deze richtlijn zijn de lidstaten er normaal toe gehouden ieder ontwerp voor een "technisch voorschrift" aan de Commissie mede te delen, opdat de Commissie en de andere lidstaten in voorkomend geval kunnen reageren, volgens de voorschriften bepaald in artikel 9.

Wat de producten betreft, omschrijft artikel 1, 11), van de richtlijn het begrip "technisch voorschrift" als een "technische specificatie" of "andere eis". Volgens artikel 1, 3), is de "technische specificatie" een specificatie die voorkomt in een document ter omschrijving van de vereiste kenmerken van een product, zoals kwaliteitsniveau, prestaties, veiligheid of afmetingen (...).

In dit verband worden in artikel 4 van het ontworpen besluit, inzonderheid in paragraaf 3 ervan, de technische kenmerken van de camera's waarvan daar sprake is, zeer nauwkeurig bepaald.

In deze mate lijkt het ontwerp van besluit bepalingen te bevatten die in overeenstemming zijn met het begrip "technisch voorschrift", waarvan in de genoemde richtlijn 98/34/EG sprake is.

Het staat aan de Europese Commissie, krachtens de voornoemde richtlijn 98/34/EG, te oordelen of de bedoelde voorwaarden op significante wijze de samenstelling, de aard of de verhandeling van het product kunnen beïnvloeden.

Het verdient aanbeveling de Europese Commissie in kennis te stellen van het ontworpen besluit ¹.

2. De steller van het ontwerp dient de regelingen te kunnen wettigen die in het ontwerp worden aangereikt om in te gaan op de opmerkingen die de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in haar advies van 30 juni 2005 heeft gemaakt, inzonderheid wat artikel 2, § 3, en artikel 11, derde lid, betreft.

Rechtsgrond

Dispositief

Artikel 8, tweede lid

De wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens is uiteraard van toepassing op de bedoelde verwerking. De Koning kan derhalve niet beslissen dat een van de bepalingen ervan van toepassing is. Artikel 8, tweede lid, dient te vervallen.

⁽¹⁾ Zie inzonderheid advies 37.459/2/V, gegeven op 19 juli 2004, over een ontwerp van besluit van de Waalse Regering "fixant les conditions sectorielles relatives aux transformateurs statiques d'électricité d'une puissance nominale égale ou supérieure à 1500 kVA".

Artikel 9

Het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 10 van de wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden, dat de bijzondere verplichtingen bevat die aan de organisatoren van voetbalwedstrijden worden opgelegd. Op het niet-naleven van deze verplichtingen staan krachtens artikel 18 van dezelfde wet zware administratieve geldboeten, die kunnen worden aangemerkt als sancties van strafrechtelijke aard in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ².

In het besluit mag dus niet worden bepaald dat politieambtenaren, waarover de organisatoren van voetbalwedstrijden geen enkel gezag uitoefenen, opleidingen moeten volgen.

⁽²⁾ Zie in dit verband advies 38.649/2, gegeven op 4 juli 2005, over een ontwerp dat aanleiding heeft gegeven tot het koninklijk besluit van 20 juli 2005 houdende de regels voor het ticketbeheer ter gelegenheid van voetbalwedstrijden.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	Y. KREINS,	kamervoorzitter,
	J. JAUMOTTE,	staatsraden,
Mevrouw	M. BAGUET,	
de Heer	H. BOSLY	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	B. VIGNERON,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. X. DELGRANGE, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

B.VIGNERON

Y. KREINS